

УДК 330.322.5

DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2025-14-10>**Фісуненко П.А.**доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри девелопменту нерухомості, фінансів,
обліку та маркетингу,

Навчально-науковий інститут

«Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Українського державного університету науки і технологій

Вакулич М.М.

кандидат економічних наук, доцент, докторант,

Навчально-науковий інститут

«Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Українського державного університету науки і технологій

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ РЕЙТИНГОВОГО ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ КЛІМАТОМ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ

Стаття присвячена аналізу результатів рейтингового оцінювання стану управління інвестиційним кліматом в економіці України в сучасних умовах повномасштабного воєнного вторгнення та визначенню стратегічних перспектив покращення стану інвестиційного клімату національної економічної системи в умовах ревіталізації. Для реалізації сформованої мети наукового дослідження застосовувалися наступні методи: аналіз і синтез – для вивчення сутності інвестиційного клімату; порівняльний аналіз – для зіставлення рейтингових позицій України з іншими державами світу; статистичний аналіз; прогностичний метод – для оцінки перспектив розвитку інвестиційного клімату України, зокрема в умовах ревіталізації та інтеграції в європейський економічний простір. Дослідження дозволило сформулювати обґрунтовані пропозиції щодо рейтингового оцінювання стану управління інвестиційним кліматом в національній економіці.

Ключові слова: рейтинг, управління, інвестиційний клімат, національна економіка, стратегія, аналіз.

Fisunencko Pavlo, Vakulich Maria

Educational and Scientific Institute

“Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture”

of Ukrainian State University of Science and Technologies

ANALYSIS OF THE RESULTS OF RATING ASSESSMENT OF THE STATE OF INVESTMENT CLIMATE MANAGEMENT IN THE NATIONAL ECONOMY: CURRENT CHALLENGES AND STRATEGIC PROSPECTS

The article is devoted to the analysis of the results of the rating assessment of the state of investment climate management in the economy of Ukraine in the current conditions of a full-scale military invasion and the determination of strategic prospects for improving the state of the investment climate of the national economic system in the conditions of revitalization. To implement the established goal of the scientific research, the following methods were used: analysis and synthesis – to study the essence of the investment climate; comparative analysis – to compare the rating positions of Ukraine with other countries of the world; statistical analysis; prognostic method – to assess the prospects for the development of the investment climate of Ukraine, in particular in the context of revitalization and integration into the European economic space. The study allowed us to formulate substantiated proposals for rating the state of investment climate management in the national economy. The analysis shows that institutional reforms aimed at improving the investment climate are key to ensuring economic stability and development. The main barriers to attracting investment have been identified, including a high level of risks due to military actions, imperfect infrastructure and instability of legislation. Promising directions for the development of the investment climate have been identified, in particular the introduction of special economic zones, infrastructure development, cooperation with international financial organizations and ensuring investment risk insurance. The study allowed us to formulate substantiated proposals regarding the state of investment climate of Ukraine, which is defined as a set of problems and opportunities that arise in the conditions of the transformation period. To create a favorable environment, it is necessary to implement systemic reforms that cover institutional, legal and economic aspects. The prospects for improving the investment climate depend on the state's ability to ensure stability, transparency and predictability of business conditions. Only in this case will Ukraine be able to become an attractive platform for domestic and foreign investments, contributing to sustainable economic development.

Keywords: rating, management, investment climate, national economy, strategy, analysis.

Постановка проблеми. Багатовимірність концептуальних засад основоположних економічних категорій зумовлює необхідність запровадження комплексу трансформаційних економічних перетворень в аспекті врахування новатики забезпечення високого рівня інвестиційної привабливості економічної системи країни. Економічні потрясіння в Україні, що є наслідком проведення активних бойових дій на її території, сформувало необхідність запровадження інноваційних структурних зрушень в економічній системі з метою пошуку дієвих механізмів та формування відповідного інструментарію зменшення ступеню негативного впливу факторів оточуючого економічного середовища. Відповідна тенденція не лише ускладнює комплексне розуміння ситуації в економіці держави, а й суттєво знижує рівень інвестиційної привабливості національної економічної системи. Спектр невивірених проблемних аспектів макроекономічного рівня нарощується через постійні економічні проблеми, а пошук дієвого механізму регулювання рівня інвестиційної привабливості національної економічної системи унеможлиблюється завдяки постійним економічним коливанням, відтоку іноземного капіталу, припинення фінансування інвестиційних проєктів та програм державного рівня та інше.

В умовах високого рівня глобалізації та інтеграції національних економік, світові зіставлення держав за економічними показниками є одним із найбільш розповсюджених інструментів оцінки ефективності державного управління та рівня соціального розвитку, а також визначення аналізу стану управління інвестиційним кліматом в економіці України. Оцінка інвестиційного клімату економіки України та його впливу на динаміку потоків міжнародних інвестицій набула актуальності з огляду на трансформаційний характер економіки, різноманітність і непостійність стратегій розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню проблематики аналізу рейтингового оцінювання стану інвестиційного клімату на макроекономічному рівні присвячені роботи багатьох вчених, зокрема: Павлишин О. [9], Зробок О. [11], Задольський А. [11], Городняк І. [15], Терендій А. [15], Штепенко К. [16], Забураєва О. [16], Гуцан Т. [17], Мельникова О. [17], Конакова К. [18], Руденська В. [19], Шуплат О. [20] та інші. Однак, враховуючи комплексність та глибину проведених наукових досліджень в означеній проблематиці, – практично відсутні відповідні дослідження проблематики оцінювання стану інвестиційного клімату економічної системи держави, що функціонує в умовах активних бойових дій на її території та необхідності постійної диверсифікації ризиків як внутрішнього, так і зовнішнього середовища.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз результатів рейтингового оцінювання стану управління інвестиційним кліматом в національній економіці та оцінювання стратегічних перспектив покращення стану інвестиційного клімату в цілому.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогоднішній день у світовій економічній системі інвестиційна активність є одним із основоположних елементів забезпечення реалізації спектру інноваційних зрушень, переформатування парадигми забезпечення реалізації комплексу стратегічних інвестиційних

рішень, зміни акцентів при прийнятті управлінських рішень рівня державного менеджменту. Таким чином, залучення додаткового інвестиційного капіталу стає запорукою реальних інвестиційних зрушень та показником покращення рейтингових позицій держави на світовій арені. Методи, які використовуються для оцінювання тією чи іншою мірою інвестиційного клімату в державі, можна поділити на: кредитні рейтинги та економічні індекси. Рейтинги слугують для фінансових інвесторів орієнтиром щодо надійності вкладень у боргові зобов'язання компаній, муніципалітетів чи урядів, фондові – щодо вкладень у корпоративні права компаній. Це дозволяє інвесторам сформувати якісний інвестиційний портфель і оперативно маніпулювати активами у разі зміни рейтингових оцінок. Економічні індекси та рейтинги є різними за своєю суттю. Так, наприклад, економічні індекси відрізняються від рейтингів об'єктами дослідження і споживачами. На відміну від рейтингів, економічні індекси складаються, як правило, лише для окремих держав. Вони характеризують визначені сторони національної економіки, такі як: рівень конкурентоспроможності, економічної свободи та корупції. Ці індекси використовуються стратегічними інвесторами при реалізації їх стратегії інвестування за кордоном, зокрема, – у сфері іноземного інвестування. Хоча рейтинги та індекси різняться, проте, їх вагомий взаємозв'язок свідчить про положення держав у них. Адже, практично не зустрічається ситуація, в якій держава за рейтингом посідає найвищі позиції, а за індексами – найнижчі, чи навпаки. Оцінка інвестиційної привабливості України лише міжнародними інституціями має, крім можливості порівняння держави в цілому та окремих її показників з іншими державами світу, також й деякі проблемні зони. До певних проблем можна віднести ефект запізнення, який проявляється у тривалих часових інтервалах, на яких технологічно базується рейтинг і які, як правило, складають декілька місяців і більше. Тобто, слід розуміти, що будь-який рейтинг поточного року базується на основних статистичних показниках позаминулого чи минулого року. Теж саме стосується й складових рейтингу, які базуються на експертному опитуванні. Проблема необхідності збору статистично вірних даних по більшості держав світу лише посилює ці проблеми, збільшуючи інтервали часу. За умов високого рівня світової конкуренції немає можливості використовувати дані світових рейтингів для побудови рейтингу держав з позиції завдань національної системи державного управління внаслідок їх часового запізнення. Іноземні інвестори орієнтуються на оцінки численних консалтингових фірм, які постійно відстежують інвестиційну привабливість у багатьох державах світу, у тому числі – в Україні. Однак, оцінки закордонних експертів без участі українських є упередженими.

Розроблені у вітчизняній та світовій практиці методики оцінки інвестиційної привабливості умовно поділяються на три групи:

- методики, що ґрунтуються на різноманітних оцінках експертів;
- методики, що ґрунтуються на статистичній інформації;
- комбіновані методики, що ґрунтуються на експертно-статистичних розрахунках.

Аналізуючи стан інвестиційної привабливості держави та її положення у рейтингах, необхідно приділити особливу увагу окремим складовим таких оцінок. Адже, зростання рейтингів відбувається виключно під впливом зміни окремих індикаторів оцінок. Методи визначення індексів також різняться й ґрунтуються на оцінюванні показників у балах, частках, темпах зміни тощо. Проте, спільним для більшості методик є те, що в кінцевому підсумку об'єкти оцінювання (держави, сектори економіки) ранжуються по мірі погіршення інвестиційної привабливості (від найліпшої до найгіршої) і групуються у кілька рейтингових груп («лідери», «переслідувачі», «основний масив», «об'єкти із недостатнім рівнем привабливості» й «аутсайди»). Рейтинги національних та міжнародних агентств є ефективним інструментом аналізу показників інвестиційної привабливості держав і мають великий вплив на прийняття рішень щодо інвестування та на розподілення глобального потоку іноземних інвестицій. У економічній літературі існують різні підходи до оцінки інвестиційної привабливості національної економіки, що розрізняються, залежно від цілей дослідження,

за кількістю аналізованих показників та їх якісними характеристиками, а також за вибором самих показників, наприклад [1, 3, 4]: Методика оцінки Міжнародного інституту розвитку менеджменту у Лозанні; BERI (Business Environment Risk Intelligence), який був розроблений "College of Business and Economics" (Сполучені Штати Америки); Economist Intelligence Unit (EIU); Standard & Poor's Rating Group (Сполучені Штати Америки); Рейтинг агентства "Moody's" – "Moody's Investor Service" (Сполучені Штати Америки); Fitch Ratings (Велика Британія, Сполучені Штати Америки); Індекс економічної свободи "Heritage Foundation"; Індекс сприйняття корупції «Transparency International»; International Country Risk Guide (ICRG); Economic Freedom of the World (EFW) (Банкурвер, Канада). Фінансово-статистична практика розробила декілька методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості, систематизація яких дозволила об'єднати їх в три підходи: статистичний; експертний; рейтинговий.

Класифікація рейтингових оцінок інвестиційної привабливості економіки держави представлена на рис. 1.

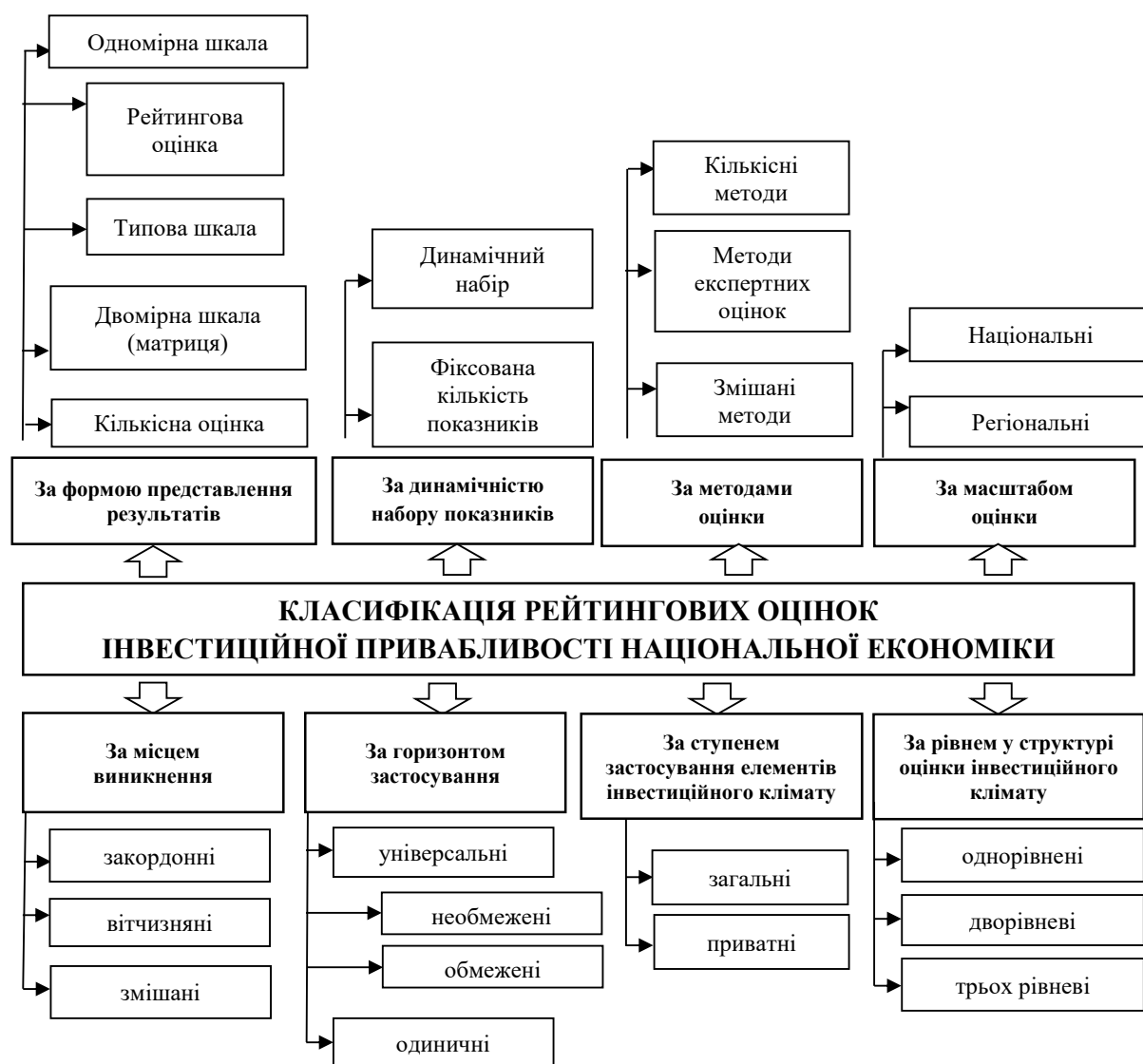

Рис. 1. Класифікація рейтингових оцінок інвестиційної привабливості економічної системи держави

Джерело: розроблено авторами

В основу системи управління інвестиційним кліматом доцільно покласти механізм інвестиційного партнерства, що сприяло б узгодженню інтересів і дій суб'єктів інвестиційних відносин. Основою формування позитивного інвестиційного іміджу є створення результативної організаційно-економічної концепції управління інвестиційним кліматом в економіці України. Ключовим елементом цієї концепції є координаційно-регулюючий характер впливу керуючої підсистеми на керовану, що забезпечується за рахунок використання науково обґрунтованих підходів, принципів, методів та засобів управління. Аналізуючи світову практику ведення інвестиційної діяльності та ґрунтуючись на значеннях міжнародних рейтингових оцінок можна констатувати, що приватні інвестиції є рушійною силою трансформаційних економічних перетворень. Наприклад, за даними Світового банку [9]: «у 2025–2026 рр. середні темпи зростання інвестицій на душу населення будуть лише 3,7%, що вдвічі нижче за середньорічний показник за два попередні десятиліття. У світі потрібно створювати щороку по 44 млн робочих місць для молодих людей, а більше 30% із них – в Африці. Для ліквідації крайньої бідності за 10 років країни з низьким доходом мають забезпечити зростання валового внутрішнього продукту на душу населення у 9%. Для виходу з «пастки середнього доходу» країни, що розвиваються, мають тривалий час забезпечувати темпи зростання понад 5% валового внутрішнього продукту. До 2030 року для виконання кліматичного порядку денного, досягнення інших цілей сталого розвитку вони повинні щорічно залучати 2,4 трлн доларів США» [10]. Означені стратегічні орієнтири є практично недосяжними, а отже «економічний розрив» між економічними системами держав світу буде суттєвим.

Відтак, враховуючи відповідні стратегічні перспективи, необхідним є забезпечення комплексного та всеохоплюючого аналізу основних рейтингових оцінок стану інвестиційної активності держав світу та місця, яке посідає в них економіка України у період початку 2025 року. Аналіз розпочнемо з розгляду рейтингів, які складаються науково-дослідними організаціями різних рівнів (табл. 1).

Одним із найбільш впливових рейтингів у світовій практиці є рейтинг Глобальної конкурентоспроможності, який розробляється Інститутом розвитку менеджменту (IMD, Швейцарія).

За даними Рейтингу глобальної конкурентоспроможності, за версією Інституту розвитку менеджменту, у 2024 році Україна посіла 154 місце у рейтинговому списку. Рейтинг економічної свободи Інституту Фрей-

зера наголошує на суттєвому погіршенні рейтингових позицій України у 2023 році. Зокрема, за даними рейтингової оцінки Україна посіла 150 місце із 160 можливих у загальному списку. За всю історію існування Україна ще не була так «низько» розташована у рейтинговому списку Рейтингу економічної свободи. Поряд із Україною у даному рейтингу розташовані наступні держави: Бурунді (149 місце); Ефіопія (148 місце); Ірак (147 місце); Чад (151 місце); Конго (152 місце); Центральноафриканська республіка (153 місце). Серед основних причин відповідного зниження рейтингової оцінки можна виокремити такі, як: висока інфляція, жорсткі обмеження за рахунками платіжного балансу, відсутність «жорсткого» державного регулювання економічної ситуації та інші. Натомість, замість лібералізації та дерегулювання бізнесу на території України, Уряд навпаки суттєво ускладнив регуляторне навантаження. За оцінкою Інституту Фрейзера регуляторне навантаження на бізнес в Україні становить 17% валового внутрішнього продукту, тобто більше 30 млрд доларів США. В цілому, за даними Інституту Фрейзера [6], якщо умовно розподілити всі країни світу на чотири групи за рівнем економічної свободи, то в першому квартилі (25% найвільніших країн світу) валовий внутрішній продукт на душу населення складе 52 877 доларів. Це у 8 разів більше, ніж у 25% найбільш економічно невільних країн – 6 968 доларів відповідно. Крім того, у рейтинговій оцінці приводиться узагальнена економічна статистика, яка наголошує на наступному:

1) у економічно вільних країнах 10% найбільш заробляють 7610 доларів на рік, а в економічно невільних країнах — лише 952 доларів на рік;

2) у найбільш економічно вільних країнах середньостатистична людина живе на 16 років довше, ніж в економічно невільних;

3) у найбільш економічно вільних країнах дитяча смертність у 9 разів менша, ніж в економічно невільних;

4) в економічно вільних країнах лише один відсоток населення живе в умовах бідності, а у економічно невільних країнах таких більше 30%.

Третім показником у переліку організацій, що проводять оцінку економічного та соціального розвитку держав світу є Індекс недієздатності держав (Рейтинг слабкості держав, що розвиваються), що розраховується Дослідницьким центром «Brookings Institution». У даному рейтингу чим нижчою є рейтингова позиція держави в узагальненому списку, – тим дієздатнішою є її економіка. Відтак, Україна суттєво погіршила рейтингові позиції за даними Індексу недієздатності держав у 2023 році (табл. 2).

Таблиця 1

Перелік організацій, що проводять оцінку економічного та соціального розвитку держав світу, 2024 рік

Назва організації	Вид основного рейтингу	Місце України / Загальна кількість місць у рейтингу
Інститут розвитку менеджменту (World Competitiveness Ranking – “IMD Business School”)	Рейтинг конкурентоспроможності	154/160
Інститут Фрейзера	Рейтинг економічної свободи	150/165
Фонд миру, Дослідний центр “Brookings Institution”	Рейтинг слабкості держав, що розвиваються (Індекс недієздатності держав світу)	18/179

Джерело: сформовано авторами на підставі аналізу [2; 4; 6]

Отже, у період 2022–2023 спостерігається суттєве погіршення рейтингових позицій України за даними Індексу неісдатності держав: у 2022 році Україна посідала у рейтингу 92 місце, а у 2023 році – 18 місце (тобто, на 74 позиції нижче, ніж у попередньому році). Безумовно, відповідна тенденція суттєво ускладнює реалізацію інвестиційних проєктів та програм макро-економічного рівня в Україні, призводячи до погіршення стану інвестиційного клімату держави в цілому.

Другою групою рейтингів оцінки стану інвестиційного клімату національної економічної системи можна виокремити такі, що складаються міжнародними організаціями економічного та соціального розвитку.

У таблиці 3 наведено перелік відповідних міжнародних організацій, що оцінюють економічний та соціальний розвиток держав світу та місце, яке посідає Україна у відповідних рейтингових оцінках.

Представлені у табл. 3 види основного рейтингу демонструють суттєве покращення рейтингових позицій України, навіть враховуючи негативні фактори впливу аспектів повномасштабного воєнного вторгнення. Наприклад, у 2024 році Україна посіла 46-те місце в щорічному рейтингу стартап-екосистем “Global Startup Ecosystem Index – 2024” від Глобального дослідницького центру стартапів та інновацій “StartupBlink”. Україна покращила свій рейтинг на 3 позиції у порівнянні з 2023 роком, коли посіла 49 місце.

У 2024 році Україна увійшла до топ-10 країн Східної Європи та посіла 9 місце. Крім того, в Україні є 6 міст, які входять до топ-1000 міст рейтингу стартап-екосистем “Global Startup Ecosystem Index – 2024”, серед яких наступні: Київ (75 місце); Львів (397 місце); Харків (599 місце); Одеса (682 місце); Тернопіль (962 місце); Дніпро (969 місце) [13]. Водночас, позиції України у рейтингу міжнародних постачальників

Таблиця 2

Рейтингові позиції України за даними Індексу неісдатності держав світу в період 2015–2023 рр.

Рік	Місце у списку	Загальний бал (індекс)	Апарат безпеки	Фракційні еліти	Групові скарги	Економіка	Економічна нерівність	Зовнішня міграція	Легітимність держави	Державні послуги	Права людини	Демографічний тиск	Біженці та ВПО	Зовнішні втручання
2015	84	76,3	7,9	8,0	7,0	6,5	4,7	5,5	8,5	3,8	6,4	4,5	4,4	9,1
2016	85	75,5	7,8	8,0	6,9	7,0	4,4	5,4	8,4	3,9	6,2	4,4	4,3	8,8
2017	90	74,0	7,6	8,0	6,7	6,8	4,2	5,2	8,2	3,7	6,2	4,2	4,6	8,6
2018	86	72,6	7,4	8,0	6,4	6,6	3,9	4,9	7,9	3,9	6,5	3,9	4,9	8,3
2019	91	71,0	7,1	8,0	6,1	6,5	3,6	5,2	7,6	3,8	6,6	3,6	4,7	8,4
2020	92	69,0	7,0	8,0	5,8	6,2	3,3	5,5	7,1	4,0	6,3	3,3	4,4	8,1
2021	91	69,8	6,7	8,0	5,7	6,8	3,2	5,8	6,8	4,5	6,0	4,3	4,2	7,8
2022	92	68,6	6,4	8,0	5,8	6,5	2,9	5,9	6,5	4,3	5,8	4,8	4,2	7,5
2023	18	95,9	10,0	8,0	6,8	8,5	4,9	8,9	6,4	7,3	7,8	7,3	10,0	10,0

Джерело: сформовано автором на підставі аналізу [8]

Таблиця 3

Перелік міжнародних організацій, що оцінюють економічний та соціальний розвиток держав світу, 2024 рік

Назва організації	Вид основного рейтингу	Місце України / Загальна кількість місць у рейтингу
Світовий банк	Індекс B-READY	*/50
Всесвітній економічний форум у Давосі	Рейтинг залучення країн у міжнародну торгівлю	88/137
Програма розвитку людства Організації Об'єднаних Націй	Рейтинг людського розвитку	100/193
	Рейтинг найщасливіших країн світу	105/143
	Індекс гендерної нерівності	48/166
Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO)	Глобальний індекс інноваційності	60/133
Глобальний дослідницький центр стартапів та інновацій “StartupBlink”	Рейтинг стартап-екосистем “Global Startup Ecosystem Index”	46/100
Стокгольмський міжнародний інститут досліджень проблем миру	Рейтинг міжнародних постачальників озброєння	7/25
Global Firepower	Рейтинг найсильніших армій світу	20/136
Інститут економіки і миру	Глобальний індекс миру	152/163
Аналітичне агентство Bloomberg	Рейтинг найбільш нещасних країн світу	7/10
Британський аналітичний центр “The Legatum Institute”	Світовий рейтинг добробуту	111/149

* - Україна не увійшла до рейтингової оцінки Індексу B-READY за даними 2024 року.

Джерело: сформовано авторами на підставі аналізу [5–11]

зброї, який оприлюднює Стокгольмський міжнародний інститут досліджень проблем миру (SIPRI), – суттєво покращились. Поглиблений аналіз факторів безпеки та критичний погляд на рейтинг найбільш небезпечних країн світу дозволив виокремити перелік факторів, що впливають на безпеку країн світу. Відповідне дослідження є особливо актуальним крізь призму активних бойових дій на території України та необхідність ревіталізації економічної системи держави в цілому. Під час глибокого розгляду факторів, що впливають на рівень безпеки країн, можна виділити наступні ключові аспекти:

1) Економічна стабільність. Країни з високим рівнем валового внутрішнього продукту на душу населення і низьким рівнем безробіття зазвичай демонструють вищий рівень безпеки. Проте, це не завжди гарантує відсутність соціальної нерівності, що може стати джерелом нестабільності.

2) Політична система. Демократичні країни зі стійкими інститутами часто займають високі позиції в рейтингах безпеки. Однак деякі авторитарні режими також можуть забезпечувати високий рівень безпеки, але це часто досягається шляхом обмеження особистих свобод.

3) Соціальна згуртованість. Країни з високим рівнем довіри між громадянами і до державних інститутів зазвичай є більш безпечними. Однак вимірювання цього фактору може бути суб'єктивним.

4) Геополітичне положення. Нейтральні країни або країни, що знаходяться на відстані від конфліктних зон, часто сприймаються як більш безпечні. Проте, це не завжди відображає реальну ситуацію щодо забезпечення внутрішньої безпеки в цілому.

Висновки. На сучасному етапі забезпечення сприятливого інвестиційного клімату є ключовим елементом, що визначає темпи соціально-економічного зростання та модернізації економіки України. Ефективність

цього процесу значною мірою залежить від створення відповідних сприятливих умов для управління інвестиційним кліматом національної економічної системи. Таким чином, в рамках проведеного наукового дослідження можна зробити декілька основоположних висновків:

1) міжнародні рейтинги є ефективними інструментами, що сприяють елімінуванню інформаційної асиметрії, а велика кількість методик ранжування дозволяє інвестору отримати інформацію відносно усіх аспектів інвестиційної привабливості держави;

2) місця у рейтингах формують імідж держави, а ігнорування результатів рейтингів здатне призвести до фінансової ізоляції держави;

3) інформація щодо методології рейтингів у більшості випадків є прозорою, тому вітчизняні державні інститути мають можливість впливати на майбутні результати рейтингів у разі проведення відповідних реформ;

4) відсутня єдина система оцінювання інвестиційного клімату національної економіки, що, безпосередньо, негативно впливає як на стан інвестиційного клімату економіки України, так і на об'єм залучення іноземного капіталу в державу.

В основу управління інвестиційним кліматом в економіці України мають бути покладені принципи державного регулювання, вираженого у державній фінансовій підтримці розвитку: ціновій, антимонопольній політиках, розвитку інфраструктури, пошуку напрямів інвестиційної антикризової структурної політики в Україні тощо. Синергетичний ефект від поєднання відповідних складових елементів фінансової підтримки на макроекономічному рівні зумовлює формування стратегічних пріоритетів трансформаційних економічних перетворень економічної системи України, відтворюючи інноваційний спектр економічних зрушень у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.gov.ua> (дата звернення: 21.04.2025).
- IMD World Competitiveness Booklet 2024. 2024. URL: <https://imd.cld.bz/IMD-WorldCompetitiveness-Booklet-2022/34/> (дата звернення: 05.04.2025).
- WIPO. Intellectual Property Offices and Sustainable Innovation: Implementing the SDGs in National Intellectual Property Systems. Geneva: World Intellectual Property Organization. 2023. URL: www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipopub-rn2023-10-en-intellectual-property-offices-and-sustainableinnovation.pdf (дата звернення: 05.04.2025).
- Innovation Index 2024. 2024. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_2000_2022/kr.pdf (дата звернення: 05.04.2025).
- Ukraine economic freedom country profile. 2024. URL: <https://www.heritage.org/index/pages/country-pages/ukraine> (дата звернення: 05.04.2025).
- Foreign direct investment, net inflows (BoP, current US\$) – Low & middle income. 2024. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/BX.KLT.DINV.CD.WD?locations=XO> (дата звернення: 05.04.2025).
- Державна служба статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 05.04.2025).
- Офіційний сайт Європейської Бізнес Асоціації. URL: <https://eba.com.ua/> (дата звернення: 05.04.2025).
- Павлишин О. Індекс інвестиційної привабливості України через війну сягнув мінімуму з 2013 року. *Економічна правда*. 2022. URL: <http://surl.li/nnncy>
- Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua> (дата звернення: 05.04.2025).
- Зробок О., Задольський А. Прямі іноземні інвестиції в Україну: проблеми та шляхи їх вирішення. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/24066/1/S.67.pdf>
- Підтримка інвестицій у промисловість України в умовах війни та повосного відновлення. 2024. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pidtrymka-investytsiy-u-promyslovist-ukrayiny-v-umovakh-viyny-ta11> (дата звернення: 05.04.2025).
- Стратегія розвитку фінансового сектору України 2025. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 05.04.2025).
- World Investment Report 2023. United Nations Conference on Trade and Development. URL: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2023> (дата звернення: 05.04.2025).
- Городняк І.В., Терендій А.Б. Інституційні чинники залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2020. № 25. С. 3–10.

16. Штепенко К.П., Забурасва О.Ю. Аналіз прямих іноземних інвестицій в економіку України та передумови необхідності їх залучення. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7040> (дата звернення: 03.01.2025).
17. Гуцан Т. Мельникова О. Тенденції інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану. *Galician economic journal*. 2024. № 2 (87). DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.02
18. Конакова, К.М. Оцінка та напрями покращення інвестиційної привабливості України: рейтинговий підхід. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Ужгород : Гельветика, 2019. Вип. 26. С. 84–90.
19. Rudevskaya V., Shvets N., Shkvaryliuk M., Tanase V. Genesis of the concept of sustain-able development and the directions of its achievement in society. *Socio-economic relations in the digital society*. 2022. Vol. 4 (46). Pp. 37–48.
20. Шуплат О.М. Аспекти поліпшення інвестиційного клімату України в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2022. № 1 (59). С. 129–137. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.2\(60\).129-137](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.2(60).129-137)

REFERENCES

1. Ministerstvo finansiv Ukrainy [Ministry of Finance of Ukraine]. Ofitsiyniy veb-sait. Available at: <http://minfin.gov.ua> (accessed April 21, 2025).
2. IMD. (2024). IMD World Competitiveness Booklet 2024. Available at: <https://imd.cld.bz/IMD-World-Competitiveness-Booklet-2022/34> (accessed April 5, 2025).
3. World Intellectual Property Organization. (2023). Intellectual Property Offices and Sustainable Innovation: Implementing the SDGs in National Intellectual Property Systems. Geneva, Switzerland: WIPO. Available at: <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipopub-rn2023-10-en-intellectualproperty-offices-and-sustainable-innovation.pdf> (accessed April 5, 2025).
4. Innovation Index 2024. (2024). Available at: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_2000_2022/kr.pdf (accessed April 5, 2025).
5. Heritage Foundation. (2024). Ukraine Economic Freedom Country Profile. Available at: <https://www.heritage.org/index/pages/country-pages/ukraine> (accessed April 5, 2025).
6. World Bank. (2024). Foreign direct investment, net inflows (BoP, current US\$) – Low & middle income. Available at: <https://data.worldbank.org/indicator/BX.KLT.DINV.CD.WD?locations=XO> (accessed April 05, 2025)
7. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <https://ukrstat.gov.ua> (accessed April 5, 2025)
8. Yevropeys'ka Biznes Asotsiatsiya [European Business Association]. Available at: <https://eba.com.ua> (accessed April 5, 2025)
9. Pavlyshyn O. (2022) Indeks investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy cherez viinu siahnuv minimumu z 2013 roku [Ukraine's investment attractiveness index hits its lowest level since 2013 due to the war]. *Ekonomichna pravda*. Available at: <http://surl.li/nnncy>
10. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy [Ministry of Economy of Ukraine]. Ofitsiyniy veb-sait. Available at: <https://www.me.gov.ua> (accessed April 5, 2025)
11. Zrobok O. and Zadolskyi A. (2020) Priami inozemni investytsii v Ukrainu: problemy ta shliakhy yikh vyrishennia [Foreign direct investment in Ukraine: problems and solutions]. Available at: <https://ela.kpi.ua/bit-stream/123456789/24066/1/S.67.pdf>
12. Pidtrymka investytsii u promyslovist Ukrainy v umovakh viiny ta povoiennoho vidnovlennia [Supporting investment in Ukrainian industry during the war and post-war recovery]. (2024). Available at: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pidtrymka-investytsiy-u-promyslovist-ukrainy-v-umovakh-viiny-ta> (accessed April 5, 2025).
13. Strategia rozvytku finansovogo sektoru Ukrainy (2025). Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua> (accessed April 5, 2025).
14. Dopovid pro Svitovi Investytsii. Konferentsiya Orhanyzatsyy Ob'edynennykh Natsiy po torhovle y rozvytyiu. Available at: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2023> (accessed April 5, 2025). (in Ukrainian)
15. Horodniak I. V., Terendii A. B. (2020) Instytutsiini chynnyky zaluchennia inozemnykh investytsii v ekonomiku Ukrainy [Institutional factors of attraction of foreign investments in the economy of Ukraine]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia – Eastern Europe: Economy, Business and Management*. vol. 25. pp. 3–10.
16. Shtepenko K. P., Zaburaieva O. Iu. (2019) Analiz priamykh inozemnykh investytsii v ekonomiku Ukrainy ta peredumovy neobkhidnosti yikh zaluchennia [Analysis of direct foreign investments in the economy of Ukraine and the prerequisites for their involvement]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, vol. 5. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7040> (accessed January 3, 2025).
17. Hutsan T. Melnykova O. (2024) Tendentsii investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Trends in the investment attractiveness of Ukraine under martial law]. *Galician economic journal – Ekonomichnyi zhurnal Halitsii*, no. 2 (87). DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.02 (accessed January 3, 2025). (in Ukrainian)
18. Konakova, K. M. (2019) Otsinka ta napriamy pokrashchennia investytsiinoi pryvablyvosti Ukrainy: reitynhovyi pidkhdid [Assessment and directions for improving Ukraine's investment attractiveness: a rating approach]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. seriia: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Scientific Bulletin of the Uzhgorod National University: series: International Economic Relations and World Economy*. Uzhhorod: Helvetyka, Vol. 26. pp. 84–90.
19. Rudevskaya V., Shvets N., Shkvaryliuk M., Tanase V. (2022) Henezys kontseptsii staloho rozvytku ta napriamy yii dosiahnennia v suspilstvi [Genesis of the concept of sustainable development and the directions of its achievement in society]. *Sotsialno-ekonomichni vidnosyny v tsyvrovomu suspilstvi – Socio-economic relations in the digital society*, vol. 4 (46). pp. 37–48.
20. Shuplat O. M. (2022) Aspekty polipshennia investytsiinoho klimatu Ukrainy v umovakh yevrointehratsii [Aspects of improving the investment climate of Ukraine in the conditions of European integration]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu – Scientific Bulletin of Uzhhorod University*. Vol. 1 (59). pp. 129–137. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.2\(60\).129-137](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.2(60).129-137)